

TRENDSPANING I VÄSTRA GÖTALAND

Vi har undersökt och reflekterat kring utvecklingstrender och drivkrafter i Västra Götalandsregionen. Några utmärkande trender har valts ut, som vi tycker är intressanta i sammanhanget.

Vi har även undersökt vilken inverkan dessa trender kan ha på Vänersborg i framtiden och vidare hur dessa trender kan betraktas som möjligheter eller hot mot Vänersborg i den hållbara utvecklingen.

VÄSTRA GÖTALANDS-REGIONEN

Västra Götalandsregionen består av 49 kommuner, och skapades 1999 genom en sammanslagning av landstingen i Älvsborgs Län, Göteborg och Bohus Län och Skaraborgs Län. Totalt har regionen 1.6 miljoner invånare, vilket innebär 17 % av Sveriges befolkning.

Regionens organisation består av två delar: Den politiska organisationen och tjänstemannaorganisationen. Högsta beslutande organ är det politiskt styrda Regionfullmäktige, vars 149 ledamöter väljs i allmänna val vart fjärde år. De utser i sin tur Regionstyrelsen.

Totalt 55 000 personer arbetar i Västra Götalandsregionen, som har hand om bland annat sjukvård, kultur och kollektivtrafik. Regionen ansvarar också för regional utveckling och övergripande hållbarhetsarbete i området.

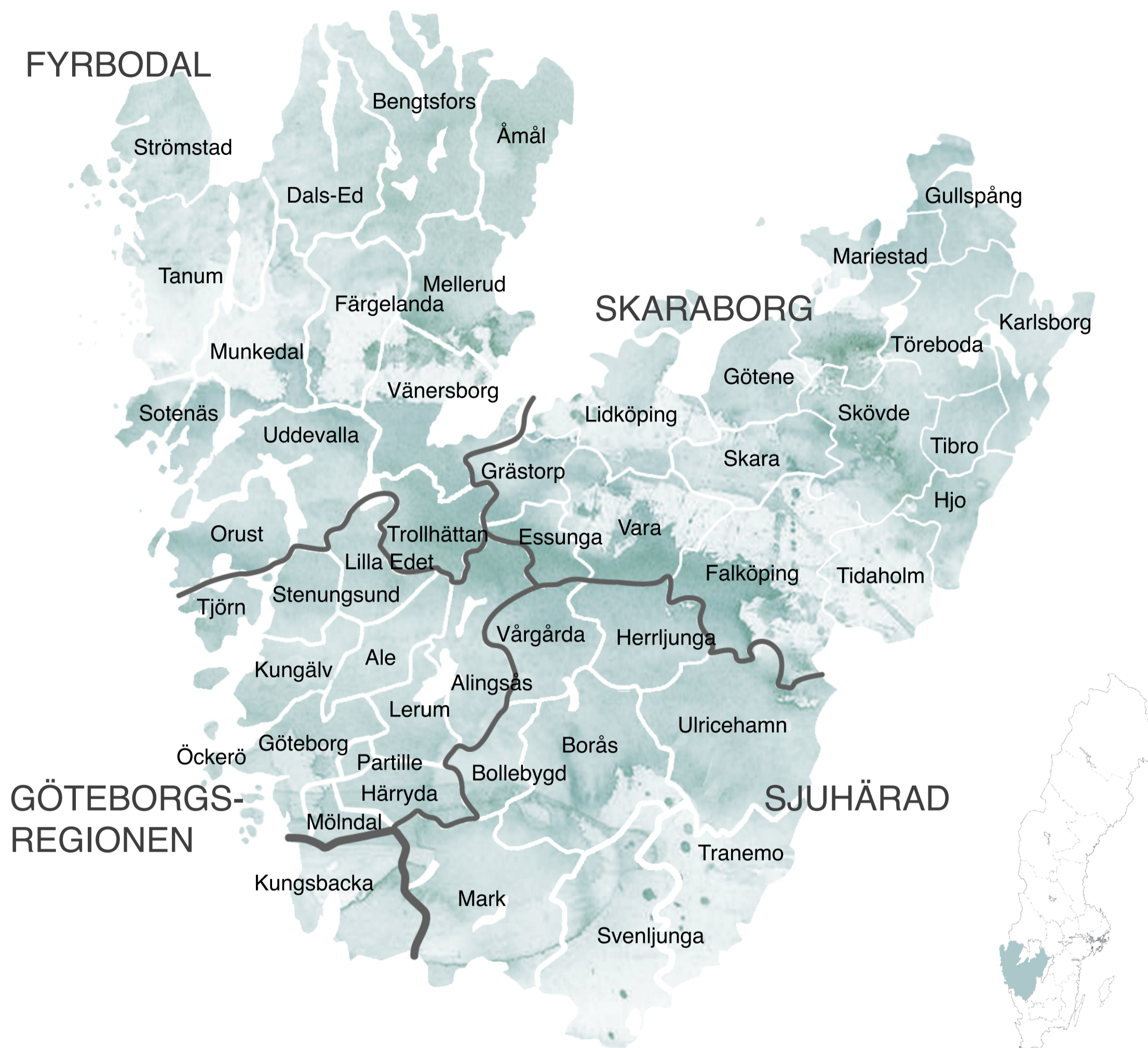
DEFINITIONER

Trend: Ett långsiktigt utvecklingsförlopp inom ett visst ämne.

Drivkraft: Underliggande källa som driver fram utvecklingen och påverkar förloppet av lokala trender.

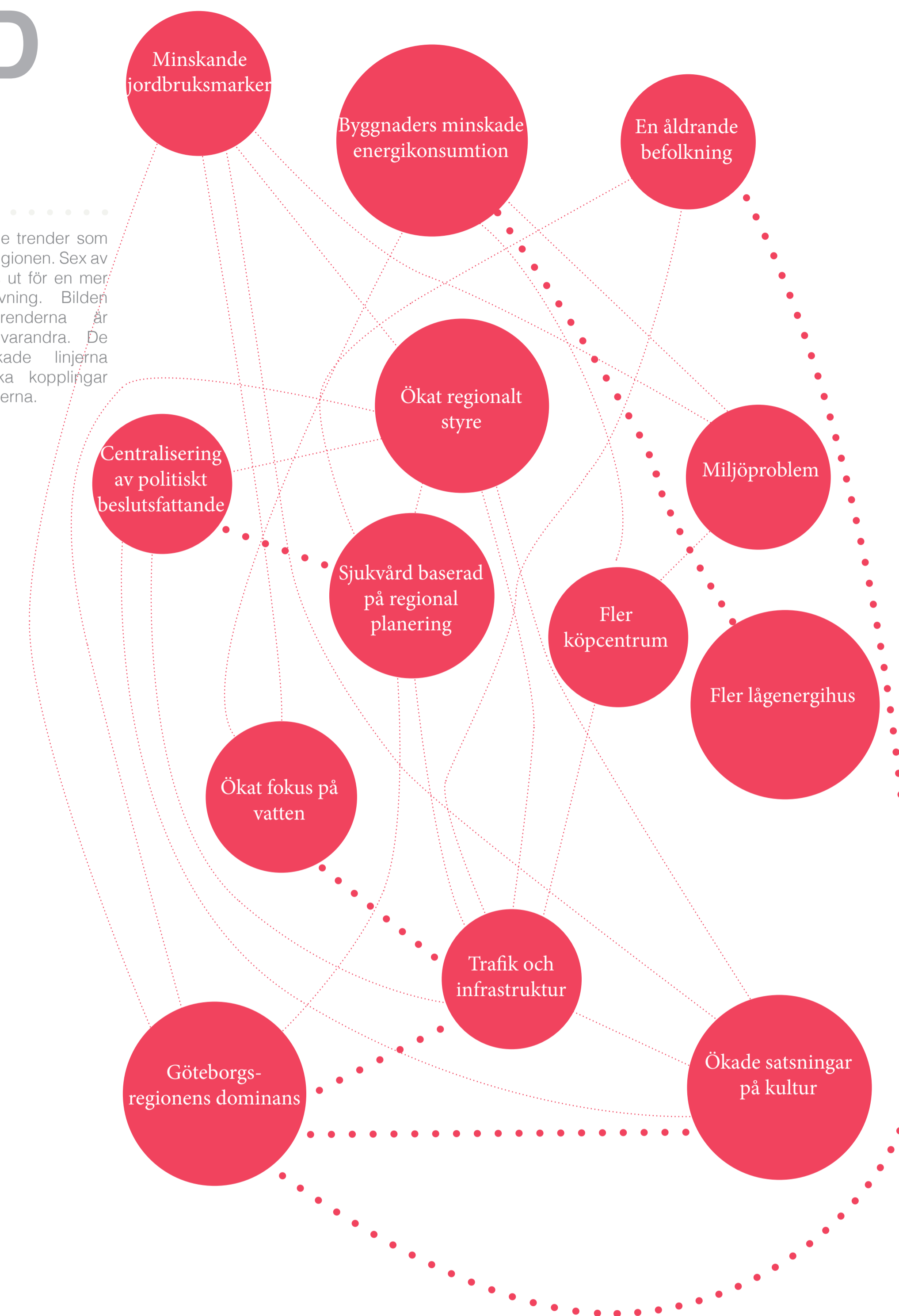
Möjlighet och hot: Möjligheter och hot av en trend som berör utvecklingen i Vänersborg.

Bubblare: Oförutsägbar trend som kan komma att förändra utvecklingen.

De fyra delregionerna i Västra Götaland, Göteborgsregionen, Sjuhärad, Fyrbodal och Skaraborg

Översikt över de trender som utmärker sig i regionen. Sex av dessa har valts ut för en mer utförlig beskrivning. Bilden visar hur trenderna är kopplade till varandra. De tjockare prickade linjerna visar på starka kopplingar mellan de trenderna.

1634-1700
Bildas Älvsborgs län, Skaraborgs län, Göteborg och Bohuslän. Halmland och Bohuslän blir svenska för gott.

1863 -
Landstingen bildas

1969:
Planeringsnämnden för landstingskommunala angelägenheter i de västsvenska länen bildas för att öka samarbetet inom sjukvården.

1983: Landstingen och kommunerna får gemensamt ansvar för länstrafiken.
1980: Regionsjukvårdsreformen.

Under 1990-talet:
Bildas kommunalförbundet Västra Götaland (KVG) för att stärka sjukvårdssamarbetet och valfrihet införs inom sjukvården.
Nu-sjukvården bildas, och även Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

1997:
Bildas väststyrelsen för att driva regionbildningsarbetet och samma år tas även ett riksdagsbeslut om regionbildningen.

1998:
Bildas Västra Götalands län av Älvsborgs län, Göteborg och Bohuslän samt Skaraborgs län utom kommunerna Mullsjö och Habo. Länssyrelserna slås ihop.

1999:
Västra Götalandsregionen bildas och tar över länstyrelsens ansvar för den regionala utvecklingen och blir därmed ett självstyrelseorgan i regionen.

2011:
Får Västra Götalandsregion permanent ansvar för den regionala utvecklingen.

ÖKADE SATSNINGAR PÅ KULTUR

Organisationen Västra Götalandsregionen satsar mest pengar på kultur i landet och kallar sig för Kulturregion. Det finns en ambition att stödja kultur runt om i hela regionen.

Detta kan bland annat förklaras med att statens kulturbidrag främst går till Stockholm.

Möjligheter

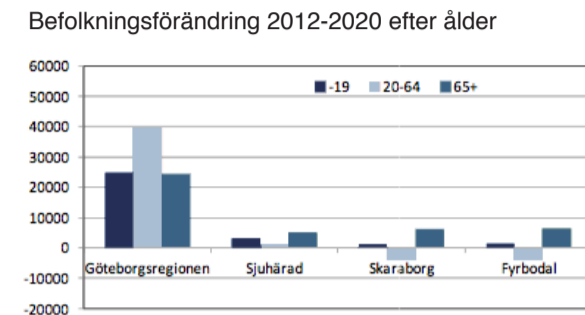
- Vänersborg ökar sina möjligheter att bli en kulturstad.
- Om kultur ses som något essentiellt i samhället kommer kulturen kunna utvecklas i Vänersborg.

Hot

- Ett stort fokus på Göteborg kan påverka stödet av kultur i Vänersborg.
- I dag finns en uttalad känsla av motstånd mot viss kultur i kommunen.

EN ÅLDRANDE BEFOLKNING

Den största befolkningsökningen sker i åldersklassen 65 år och äldre och ökningen sker i samtliga fyra sub-regioner. Konsekvensen av detta är att många kommuner kan komma att få en belastad ekonomi (Västra Götalandsregionen 2013).

Möjligheter

- Förändringar i befolkning kan inspirera innovativa lösningar.
- Äldre människor kan engagera sig i föreningar och i annat arbete och dess kunskaper och upplevelser kan nyttjas i positiv mening.

Hot

- Större krav på offentliga tjänster, tillgänglighet och andra system i samhället. Allt färre människor måste försörja en större population.

ÖKADE CENTRALISERING AV POLITISMAKT I REGIONEN

Den politiska makten i regionen centraliserades då de tidigare landstingen Göteborg och Bohus Län, Skaraborgs Län och Älvsborgs Län slogs samman till Västra Götalandsregionen 1999.

Föräldrade gränser som spelat ut sin roll, behov av samarbete över länsgränserna inom exempelvis sjukvård.

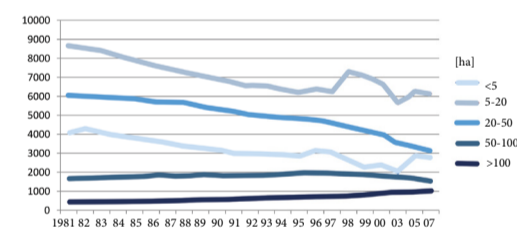
Möjligheter

- Att vara regionhuvudstad är en möjlighet för Vänersborg att stärka sin roll i området.

Hot

- Mest fokus ligger fortfarande på regionens största stad, Göteborg

MINSKANDE AREAL JORDBRUKSMARK

Jordbruksföretag efter storlek. Källa: SCB.

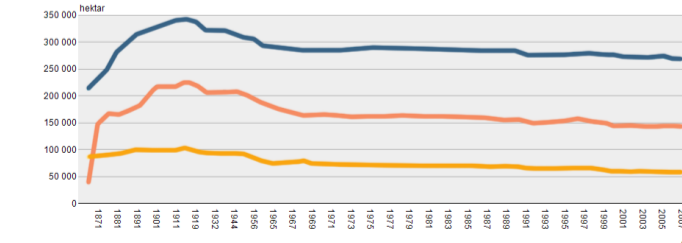

En långsam långsiktig minskning av mängden jordbruksmark och mer storskalig produktion.

År 1990 gav den svenska regeringen upp målet att bli självförsörjande på mat. Eftersom vi inte behöver producera all vår mat lokalt, är det frestande att slå samman jordbruksmark till större enheter för att göra produktionen mer effektiv.

Hot

- Småskaligt jordbruk har möjligheten att vara mer motståndskraftigt och bättre för den biologiska mångfalden.
- Det småskaliga odlingslandskapet som är karakteristiskt för Vänersborgs kommun skulle kunna hotas av storskalig odling.

Areal odlad mark i VGR. Källa: SCB.

ÖKAT FOKUS PÅ VATTEN

Allt fler vill bo nära vatten, och turismen kring vatten är stor. Mer sjötrafik i Väner och Göta Älv är väntat och det finns planer på att utveckla transporter och hamnar med anslutning till vattnet,

dels för att minska användningen av fossila bränslen. Ett villkor för att göra detta är att bygga om slussarna före 2030 då de gamla beräknas gå sönder, och denna reglering behövs.

Möjligheter

- Fler människor flyttar till Vänersborg och Vänerkusten.
- Bättre transportmöjligheter för industrin (Alloys).
- Vatten- och ekoturism kommer kunna utvecklas i Vänersborg.

Hot

- Större belastning på vattendragen, Översvämningar, jordskred, föroreningar från vägar och båtar.
- Större behov av att samordna olika intressen som nationella, kulturella, dricksvattenuttag, trafik,
- Vattenområden och våtmarker runt Vänersborg är känsliga.

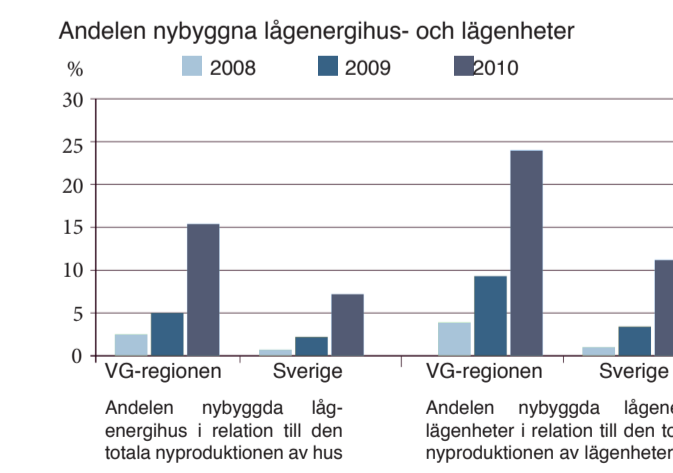
FLER LÅGENERGIHUS

Det blir allt fler som väljer att bygga lågenergihus. Och det är procentuellt fler byggda i Västra Götaland regionen jämfört med hela landet.

Detta kan förklaras delvis med debatten om klimatförändringarna och det nya intresset hos konsumenterna. Anledningen till att det byggs fler i Västra Götaland regionen kan bero på Passivhuscentrum i Alingsås och Ekocentrum i Göteborg.

Möjligheter

- Byggbranschen håller på att förändras med ny teknologi och metoder för att skapa mer miljövänliga byggnader. Detta kan Vänersborg vara med och utveckla!

BUBBLARE

ÖVERSVÄMNING
Risk för översvämningar i tätbefolkade områden runt Göta Älv och Väner

EKONOMISK KRIS

OLJEKRIS
En plötslig brist på olja på grund av politiska konflikter

PANDEMIER
Sjukdomar sprids snabbt i en globaliserad värld

GIFTER
Det finns många ämnen på marknaden och i vår miljö som kan visa sig vara skadliga.

SÅRBAR INFRASTRUKTUR
En långvarig strömavbrott skulle vara förödande för en hög teknologisk samhälle